

Республика Татарстан
Исполнительный комитет
Ильбяковского сельского поселения
Азнакаевского муниципального района

ул. А.Валеева, д. 50, село Ильбяково,
Азнакаевский район, 423338

Тел. (факс) 8(85592) 38-5-38; e-mail: Ilb.Azn@tatar.ru;
<http://aznakayevo.tatarstan.ru/>

Татарстан Республикасы
Азнакай муниципаль районы
Илбәк авыл жирлеге
Башкарма комитеты

Ә.Вәлиев урамы, 50 нче йорт, Илбәк
авылы, Азнакай районы, 423338

ПОСТАНОВЛЕНИЕ «15» марта 2022 ел

КАРАР
№ 12

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Илбәк авыл жирлеге
муниципаль районы Илбәк авыл
жирлегендә күмү урыннарын карап тоту
кагыйдәләрен раслау турында

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Илбәк авыл жирлеге
территориясендә жирләү урыннарын тиешенчә карауны тәэмин итү максатыннан,
“Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары
турында” 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы, “Жирләү һәм күмү эше
турында” 1996 елның 12 гыйнварындагы 8-ФЗ номерлы, Татарстан Республикасы
Азнакай муниципаль районы «Илбәк авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы,
Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Илбәк авыл жирлеге
Советының 2017 елның 27 июлендәге 49 номерлы “Татарстан Республикасы Азнакай
муниципаль районы «Илбәк авыл жирлеге» муниципаль берәмлекендә жирләү эшен
оештыру турындагы нигезләмәне раслау хакында» каары нигезендә, Илбәк авыл
жирлеге Советы каарар итте:

1. Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Илбәк авыл
жирлегендә, күшымта итеп бирелгән, күмү урыннарын карап тоту кагыйдәләрен
расларга.

2. Әлеге каарарны «Татарстан Республикасы рәсми хокукый мәгълүмат
порталы»нда түбәндәге веб-адрес буенча игълан итәргә: <http://pravo.tatarstan.ru> һәм
«Интернет» мәгълүмат-коммуникация чөлтәрендә Азнакай муниципаль районының
рәсми сайтында урнаштырырга: <http://aznakayevo.tatarstan.ru/>.

3. Әлеге каарарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемдә калдырам.

Башлык

Л.Р.Әсәдуллина

Татарстан Республикасы
Азнакай муниципаль районы
Илбәк авыл жирлеге
башкарма комитеты каарына күшымта
15.03.2022 ел № 12

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Илбәк авыл жирлегендә жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Жирләү урыны (алга таба - зират) - үлгән кешеләрнең гәүдәләрен (калдыкларын) күмү урыны (территориясе) булган объект.

Гамәлдәге санитар нормалар нигезендә үлгән гәүдәләрне (калдыкларны) күмү яки аларның көлен зиратларда гына башкарырга рөхсәт ителә.

1.2. Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының Илбәк авылы жирлегендә зиратның билгеләнеше буенча дини - бер диндәге үлгән (һәлак булган) кешеләрне күмү өчен билгеләнгән.

1.3. Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Илбәк авыл жирлегендәге зиратлар һәм зиратлар биләгән жир кишәрлекләре муниципаль милек булып тора.

Ритуаль хезмәт күрсәтүләрне оештыру һәм күмү урыннарын карап тоту Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Илбәк авыл жирлеге башкарма комитеты (алга таба - авыл жирлеге башкарма комитеты) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

1.4. Үлгән кешене күму өчен жир кишәрлеге билгеләнгән нормалар буенча бушлай бирелә. Үлгән кешене күмгәннән соң бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә расланган үлчәмнәр һәм характеристикалар нигезендә һәм әлеге кагыйдәләр билгеләгән тәртиптә кабер ташлары урнаштырылыша мөмкин.

1.5. Жиргә таратыла торган жир участокларының күләмнәре түбәндәгеләр:

- бер гәүдәне күмү өчен - 2,0 м x 2,5 м;
- алга таба туганлык буенча жирләү очрагында - 2,0 м x 4,0 м;

Яңа туган балаларны күмгән очракта бирелә торган жир кишәрлекләренең күләме киметергә мөмкин.

1.6. Үлгән кешене күмүне оештыруны үз өстенә алган затларның язма гаризасы буенча яисә мондый затлар булмаганда жирләү өчен жир кишәрлекенең киңлеген 1,4 метрга кадәр киметергә рөхсәт ителә.

1.7. Каберләр арасындагы жәяүлеләр өчен юл кырын яки аларның рәтләре арасындагы юлны кимендә 0,5 м ясарга кирәк.

1.8. Зиратлар көн саен 6 сәгатьтән 19 сәгатькә кадәр ачык.

2. Үлгәннәрне күму һәм кабер ташлары кую тәртибе

2.1. Үлгәннәрне күмү үлем турында таныклыклар күрсәткәч башкарыла. Мәет жирләү өчен участок гражданнарга вакыты чикләнмәгән файдалану хокукларында бушлай бирелә. Участоклар кабер астына зиратны планлаштыру белән билгеләнгән

чират тәртибендә шөгүльләнә.

2.2. Зиратларда ишү авыл жирлеге башкарма комитеты аша, үлгән кешенең тормыш һәм милли традицияләре үзенчәлекләрен исәпкә алыш, рәсмиләштерелә.

Жирләү вакыты үлгән кешенең туганнары тарафыннан йә шундый авыл жирлеге башкарма комитеты булмаганда билгеләнә.

2.3. Зиратларда жирләү өчен жир кишәрлекләрен бирү күмү заказын кабул иткәндә рәсмиләштерелә.

2.4. Табутны яки табутсыз гәүдәне күмгәндә кабернең тирәнлеген жирле шартларга (грунт характеристына һәм грунт суларының торышы дәрәҗәсенә бәйле рәвештә билгелиләр; шул ук вакытта тирәнлек жир өслегеннән кабер капкачына кадәр 1,5 метрдан да ким булмаска тиеш. Барлық очракларда кабер тәбе тамгасы грунт сулары биеклегеннән 0,5 м га югарырак булырга тиеш. Каберне тирәнлеге 2-2,2 м дан артмаска тиеш. Кабер өемне жир өслегеннән 0,3-0,5 м биеклектә урнаштырырга кирәк

2.5. Кабер калкулығында күмгәндә үлгән кешенең фамилиясе, исеме һәм атасының исеме һәм аның үлеме датасы күрсәтелә.

2.6. Үлгән (һәлак булган) ир яисә хатын, янын туганнары, башка туганнары йә үлгән кешенең законлы вәкиле булмаган яисә алар күмү бурычын үз өстенә алган башка затлар, шулай ук шәхесе Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән срокларда эчке эшләр органнары тарафыннан билгеләнмәгән үлгән (һәлак булган) затларны күмү авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан башкарыла.

2.7. Әлеге кагыйдәләрнең 2.6 пунктында күрсәтелгән үлгәннәрне күмү чыгымнары 1996 елның 12 гыйнварындағы 8-ФЗ номерлы "Күмү һәм күмү эше турында" Федераль законда каралган тәртиптә авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан кире кайтарыла.

2.8. Һәр жирләү авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан билгеләнгән формадагы китапта, урынга бирелгән күмү урынының номерларын һәм күләмнәрен һәм каберен күрсәтеп, теркәлә. Күмүне теркәү китабы авыл жирлеге башкарма комитетында саклана.

2.9. Каберләрдә кабер корылмалары (һәйкәлләр, коймалар, чәчәк түтәлләре, цоколь һ.б.) авыл жирлеге башкарма комитеты әйтеп калдырган башка корылмаларга урнаштырыла яки алыштырыла.

2.10. Кабер өстендей корылмаларны зиратларда туганнар, авыл жирлеге башкарма комитеты яки башка затлар тарафыннан урнаштыра, алар эш башланганчы һәм алар тәмамланғаннан соң аларны урнаштыру эшләрен башкару технологиясен мәжбүри рәвештә тикшереп тора.

Жайлланма технологиясен үтәмәү кабер өстендей корылмаларга, инженерлык чeltәрләренә китерелгән зыянны (бозуны, юкка чыгаруны), аллеяларны, юлларны, яшел утыртмаларны яисә тышкы тәзекләндерүнең башка объектларын каплауны китереп чыгарса, эшләр заказчысы авыл жирлеге башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә төзелгән кимчелекле акт нигезендә китерелгән зыянны тулы күләмдә капларга тиеш.

2.11. Әзерләнә һәм билгеләнә торган кабер корылмалары башка күмү урыннарына үтеп керүгә һәм зират территориясен тәзекләндерү һәм яшелләндерү эшләрен башкаруга комачауларга тиеш түгел.

2.12. Үлем корылмалары, коймалар бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә

урнаштырыла. Кабер өстендәге кабер корылмаларын кую һәм күмү участокларында агач утырту тыела.

2.13. Гражданнар (оешмалар) билгеләгән кабер ташлары аларның милке булып тора.

2.14. Һәйкәлләрне, стелны, мемориаль текталарны, башка истәлекле билгеләрне һәм кабер ташларын күмү урынында урнаштыру тыела.

2.15. Авыл жирлеге башкарма комитеты рөхсәтеннән башка куелган таләпләргә туры килми торган кабер өстенә корылмалар урнаштырган гражданнар әлеге кисәтүне алган вакыттан 20 көн эчендә бетерү кирәклеге турында язмача кисәтәләр, шуннан соң авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан төзелгән комиссия аларны сүтү турында карар кабул итә.

2.16. Тиешле таләпләргә туры килми торган кабер өстендәге корылмаларны, аларны урнаштырган затлардан баш тартканда яисә читләшкәндә, жибәрелгән хокук бозуларны бетерүдән баш тартканда, авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан башкарыла, алга таба әлеге затларга чыгымнарны кертә.

2.17. Кабер өстендәге корылмаларны жимергәннән соң, авыл жирлеге башкарма комитеты аларны урнаштырган затларга язмача хәбәр итә, демонтаж һәм зират территориясеннән аларның компонентларын алыш китү кирәклеге турында яза.

Бер ел узгач, демонтацияләнгән кабер өсте корылмалары билгеләнгән тәртиптә хужасыз дип таныла һәм махсуслаштырылган хезмәт тарафыннан икенчел эшкәртү өчен махсус предприятиеләргә тапшырыла яки утильләштерелә.

2.18. Гомуми файдаланудагы урыннарны (юлларны, юлларны, газларны, мәйданчыкларны һәм башка урыннарны) жыю, чүп-чар чыгару, ауган һәм/яисә авария хәлендәге агач утыртмаларын чыгару авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан башкарыла.

2.19. Каберләрне күмү эшләрен башкаручы гражданнар (оешмалар) көче белән жыялар.

Чүп жыю зират территориясендә урнаштырылган контейнерларга башкарыла.

2.20. Жыелган калдыкларны авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан калдыкларны урнаштыру өчен оештырылган полигоннарга дайми рәвештә алыш чыгалар, бу аларның туплануын каралган контейнерлар яисә мәйданчыклар күләменнән киметүне тәэммин итә.

3. Авыл жирлеге башкарма комитеты бурычлары

3.1. Авыл жирлеге башкарма комитеты зиратны тиешле тәртиптә тотарга һәм түбәндәгеләрне тәэммин итәргә тиеш:

каберләрне вакытында әзерләү, үлгәннәрне күмү;

гомуми файдаланудагы хужалык билгеләнешендәге аллеяларны, каберара юлларны һәм башка участокларны жыештыру;

гражданнарга махсуслаштырылган хезмәт тарафыннан расланган кагыйдәләр буенча каберне (көрәкләрне, чиләкләрне, лейкаларны, тырмаларны һ.б.) карау өчен инвентарьны вакытлыча файдалануга бирү;

жирләү өчен жир кишәрлеген бүлеп биruңең билгеләнгән нормаларын һәм каберләр әзерләү кагыйдәләрен үтәү;

янгын куркынычсызлыгы кагыйдәләрен үтәү;

әлеге кагыйдәләрне, авыл жирлеге башкарма комитетының адресларын һәм телефон номерларын күренеп тора торган урынга элү.

4. Каберләрне, кабер өстендәге корылмаларны карап тоту

4.1. Мәет жирләүче гражданнар (оешмалар) корылмаларны һәм яшел утыртмаларны (рәсмиләштерелгән кабер калкулыгы, һәйкәл, койма, цоколь, чәчәкләрне, күмү турында кирәkle мәгълүматларны) үз көчләре белән йә хезмәт күрсәтүче предприятие көче белән карап тотарга тиеш.

4.2. Жирләү турында белешмәләр булмаганда, алар хужасыз дип таныла.

4.3. Кабердә нинди дә булса кабер ташлары (һәйкәлләр, цокольләр, коймалар, күмү турында мәгълүматлар күрсәтелгән трафарет, тәре h.b.) булмаган очракта, ә хужасыз кабер казу, авыл жирлеге башкарма комитеты кабернең торышы турында акт төзи.

5. Зиратларга бару кагыйдәләре, гражданнарның хокуклары һәм бурычлары

5.1. Зиратка килүчеләр жәмәгать тәртибен һәм тынлыкны сакларга тиеш.

5.2. Зират территориясендә түбәндәгеләр тыела:

һәйкәлләрне һәм башка кабер ташларын, мемориаль такталарны авыл жирлеге башкарма комитеты белән килештермичә билгеләргә, яңадан эшләргә һәм салдырырга;

кабер өстендәге корылмаларны, мемориаль такталарны, зират жиһазларын бозарга, территорияне чүпләргә;

яшел утыртмаларны кисәргә, чәчәкләрне өзәргә;

этләр йөртергә, йорт хайваннары көтәргә, кошлар тотарга;

чүп-чарны яндырырга, туфрак, ком яисә балчык чыгару өчен, чокырлар ясарга; ачыкламаган урыннарда чүп-чар ташларга;

19 сәгатьтән соң зират территориясендә булырга;

төзелеш һәм башка материаллар запасларын калдырырга;

авыл жирлеге башкарма комитеты белән килештермичә, каберләрне төзекләндерү буенча нинди дә булса эшләр башкарырга;

чит мөлкәтне үзләштерергә, аның күчешен һәм башка үзидарәле гамәлләр башкарырга;

зират территориясенә чит транспорт һәм башка хәрәкәт итү чараларын кертергә, махсус автотранспорттан тыш.

6. Әлеге кагыйдәләрне бозган өчен җаваплылык һәм аларның үтәлешен тикшереп тору

6.1. Вандализмда, кабер эченнән һәм кабер өстеннән теләсә нинди предметларны һәм ритуаль атрибуларны урлауда гаепле затлар гамәлдәге законнар нигезендә җаваплылыкка тартылалар.

6.2. Әлеге кагыйдәләрне бозган очракта гражданнар Административ хокук бозулар турында Татарстан Республикасы кодексында билгеләнгән тәртиптә административ җаваплылыкка тартылалар.